

● آبیاری ۸ هکتار فضای سبز

شهروندانی که شاهد جاری شدن این آب در خیابان شهید کاشانی هستند، افسوس می‌خورند و فکر می‌کنند چون آب در جوی روان است، هدر می‌رود، اما شهردار منطقه ثامن با تاکید می‌گوید که از قطره قطره این آب بهره‌وری می‌شود.

حجت‌الاسلام قاسمی‌گریزی به زمستان سال گذشته می‌زند و می‌گوید: بعد از نشست مشترک شهردار وقت با مدیرعامل قطار شهری قرار به بهره‌برداری از این آب شد. از این رو تغییراتی در پمپ‌های آن‌ها در محل ایستگاه دادند. بعد از دو ماه کار با همین پمپ‌ها، آب استخراج و وارد چاهی در همان نقطه شد که هنوز ادامه دارد. آب از این چاه پمپاژ و در خط انتقال آب خیابان آیت‌الله شیرازی و از آنجا هم وارد خیابان آیت‌الله بهجت می‌شود. کل این مسیر سرپوشیده است. در ادامه در مخزن آب دویست مترمکعبی مادر کامیاب ذخیره می‌شود.

طبق گفته‌های او، با پر شدن این مخزن، آب مازاد در جوی خیابان شهید کاشانی جاری می‌شود و در ادامه به کال امیرآباد می‌ریزد که در مناطق ۳، ۴، ۵ و ۶ برای آبیاری از آن بهره‌برداری می‌شود.

توضیحات او نشان می‌دهد از مجموع هفده هکتار فضای سبز منطقه ثامن، هشت هکتار آن اکنون با این آب آبیاری می‌شود.

● صرفه‌جویی ۹ میلیارد تومانی

رئیس اداره فضای سبز شهرداری منطقه ثامن هم به این نکته اشاره می‌کند که با بهره‌برداری از این آب، فعلا از چاه‌های آب برای آبیاری فضای سبز در محله بالاخیابان استفاده نمی‌کنند.

حمید رستگار می‌گوید: به جای هزینه کرد دوباره و کشیدن خط جدید در بخشی از مسیر، این آب را از جوی روباز خیابان شهید کاشانی انتقال دادیم. این امر به جز نظافت و جلوگیری از انتشار بوی نامطبوع، زیبایی بصری هم دارد.

طبق گفته‌های او، در آب خروجی ۲۰ لیتر بر ثانیه است و با عملیاتی شدن این مهم، ۸٫۵ تا ۹ میلیارد تومان در هزینه‌های سالانه آبیاری صرفه‌جویی شده است.

● آب نیتراژ برای آبیاری فضای سبز مشکلی ندارد

برای اینکه خیالمان راحت شود که بالای کشف رود در بهره‌برداری از این آب تکرار نشود، با عضو هیئت علمی گروه آموزشی علوم و مهندسی آب دانشگاه فردوسی مشهد نیز گفت‌وگو کردیم.

دکتر کامران داوری هم معتقد است این آب همان فاضلاب شهری است، چرا که ساخت ساختمان‌های مرتفع فراوان در اطراف حرم مطهر باعث فشرده شدن خاک و در نتیجه جریان پیدا نکردن آب به عمق و انباشت آن شده است.

طبق گفته‌های او، این آب آلودگی‌هایی دارد و به دلیل داشتن نیتراژ زیاد استفاده از آن برای آبیاری محصولات کشاورزی ممنوع است، ولی برای آبیاری فضای سبز مشکلی ندارد.

فرشته تقی‌زاده، فعال محیط زیست، هم معتقد است چون گیاهان فضای سبز شهر را کسی نمی‌خورد، آبیاری آن با این آب نیتراژ مشکلی ندارند.

جوی پر آب خیابان شهید کاشانی، ابتکار شهرداری منطقه ثامن در بهره‌برداری از آب به دست آمده در یکی از پروژه‌هاست

صرفه‌جویی پولی و آبی

فاطمه شوشتری‌کنده کاری در عمق زمین آن هم در مرکزی‌ترین نقطه شهر برای راه‌اندازی ایستگاه قطار شهری بود. اما از قبلش سود دیگری عاید مدیریت شهری، به ویژه شهرداری منطقه ثامن شد. این سود، جاری شدن آبی بود که چندین و چند سال است مسئولان دغدغه کم‌بودن آن را دارند. حالا با حفاری ایستگاه قطار شهری در خیابان آیت‌الله شیرازی ۲ و رسیدن کارگران به آب، این منبع با ارزش به جای هدر رفتن با چند فکر اساسی قابلیت بهره‌برداری پیدا کرده است و می‌توان گفت برای مدتی که زمان آن مشخص نیست، اوضاع دوره خشک‌سالی را کمی بهبود بخشیده است.

بخش زیادی از این آب برای آبیاری فضای سبز منطقه ثامن استفاده می‌شود، آبی که بعد از گذشتن از کانال‌های زیرزمینی خیابان‌های آیت‌الله شیرازی و آیت‌الله بهجت، از چهارراه زرينه وارد جوی آب روباز خیابان شهید کاشانی می‌شود.

آبی فراوان، زلال و فوق‌العاده سرد که وقتی نخستین بار در اوایل بهار با آن مواجه شدم که با حجم زیاد در خیابان شهید کاشانی ۸ جریان داشت، برایم باورنکردنی بود. در این سال‌ها وجود خشک‌سالی در مشهد و دیدن ترک‌های عمیق زمین در دشت مشهد همه ما را به جایی کشانده است که با این شدت و وحدت آب غریبه شده‌ایم. حالا قرار است این آب تازمانی که حفاری در ایستگاه خط ۳ قطار شهری در خیابان آیت‌الله شیرازی ۲ ادامه دارد، در این جوی جاری باشد و علاوه بر طراوت بخشیدن به چندین هکتار فضای سبز اطراف حرم مطهر، زیبایی بصری خیابان شهید کاشانی را هم چند برابر کند. با همین مقدمه در گزارش پیش‌رو با نشست‌های صحبت مسئولان شهری و همچنین کارشناسان حوزه آب و محیط زیست به چند و چون این موضوع پرداختیم.

● نگران نباشید، آب زیرزمینی مشهد نیست

رسیدن به آب در ساخت پروژه‌های مشهد موضوع جدیدی نیست. حدود دو دهه قبل در ساخت هتلی در خیابان امام رضا^(ع)، بعدها در گود برداری هتلی در پایین خیابان، چند سال قبل در ساخت برجی در خیابان دانشگاه و حتی ساختمانی در خیابان امام خمینی^(ره) وقتی بیست سی متر از زمین گود شد، آب جوشید. برخی از این پروژه‌ها حتی به دلیل وجود آب و اختلالی که در ساخت و ساز ایجاد می‌کرد، تعطیل شدند و هیچ وقت ساخته نشدند.

این آب در ساخت ایستگاه خط ۲ قطار شهری در میدان شهدا هم جوشید و حالا در خط ۳ که فاصله چندانی با میدان شهدا ندارد، از دل زمین بیرون زده است. نمی‌شود به خاطر آب، به این پروژه مهم مهر تعطیلی زد و با فکر و چاره‌اندیشی مهندسان، کنترل شده و به جای هدر رفتن، از آن بهره‌برداری شده است. این آب طبق گفته‌های مدیرعامل شرکت قطار شهری شهرداری مشهد آب زیرزمینی مشهد محسوب نمی‌شود، بلکه تجمع آب‌های سطحی و فاضلابی مشهد است. گیاهان کمیاب‌تر در گرفت و گو با شهرآرامحله می‌گوید: آب‌های زیرزمینی مشهد در عمق ۱۲۰ متر به بعد قرار دارند و این در حالی است که حفاری ایستگاه قطار شهری در خیابان آیت‌الله شیرازی ۲ در عمق حدود ۳۵ متری انجام می‌شود. در این عمق نمی‌توان به آب زیرزمینی رسید و این آبی که می‌بینید جاری شده، آب سطحی و فاضلابی محدوده اطراف حرم مطهر است.

● آب استخراجی قابلیت شرب ندارد

این مقام مسئول با اشاره به خط‌العمل بودن میدان شهدا می‌افزاید: این آب‌های خاکستری به همین دلیل در این محدوده جمع می‌شوند. از همان ابتدا هم این آب را برای آزمایش به آزمایشگاه دادیم که در هر دوره حفاری این اقدام همچنان تکرار می‌شود. در همه آزمایش‌ها این آب نیتراژ خوانده شده است که قابلیت شرب ندارد.

طبق گفته‌های او از این آب فقط برای آبیاری فضای سبز می‌توان استفاده کرد که با توجه به محدودیت‌های منابع آبی و خشک‌سالی‌ها، این آب برای بهره‌برداری در فضای سبز شهری با هماهنگی تخلیه می‌شود. میزان برداشت آب هم به فصل مربوط است. در زمستان بیشتر و در تابستان کم می‌شود.

کیامرز در توضیح اینکه برداشت از این آب دائمی است یا موقت، چنین توضیح می‌دهد: برداشت از این آب به زمان اجرای مادر خط ۳ قطار شهری در این محدوده بستگی دارد که قطعاً پانزده امسال است. به محض اینکه عملیات عمرانی ماتمام شود، برداشت از این آب هم تمام می‌شود، چون ایستگاه ایزوله می‌شود.